Ч. 240 Середа 23 жовтня (4 падолиста) 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік зр	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20
Поодиноке число	1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45
Поодиноке число	3 кр.

Нова заява президента міністрів.

Положенє в Чехії.

В дальшій своїй бесїді звернув Президент міністрів на справу ческу і зазначивши, що єму докоряють тим мов би він в своїй послїдній заяві виминав всякі поставлені питаня, сказав, що пояснить насамперед справу язикову в Чехії. Правительство увзглядпить безусловно дійстно оправдані жаданя в судоводстві і адміністрациї, але подрібности можна буде установити аж тогди, коли увійде ся в близші зносини з партиями; при тім треба буде о скілько можна оглядати ся на ті трудности, які виходять з наших язикових відносин шкільних.

Що-до комісиї для розмеженя, то вказав бесїдник на виводи міністра справедливости як і на ті заміти, які він сам підніс в сїй справі о конечнім зменшеню причини спорів на місцево-адміністрацийнім поли. Президент міністрів просить, щоби не жадати від него богато пояснень і обіцянок, а вірити тому, що він каже, що правительство зовсїм рішучо не хоче роздувати огнища спорів в Чехії, але о скілько можна гасити.

Говорено також о законі о убогих. Президент міністрів звертає на то увагу, що розходить ся не лиш о то, щоби дотичний проект предложити, але також і зробити що потреба, або бодай старати ся о то, щоби той проект, потребуючий кваліфікованої більшости не пішов до архиву. Правительство буде вже старати ся зробити, що потреба.

Рівноуправненє віроісповідань.

Зі взляду на питанє пос. Газе'го в справі рівности віроісповідань, сказав Президент міністрів, що відповідь виходить сама з себе. Коли він заявив, що правительство стоїть на основі конституцийній, то розуміє ся само собою, що рівноправність всїх віроісповідань в Австриї єсть для правительства запорученим основними законами державними і ненарушимим правом. По сїм, що сказано, єсть злишним тратити хочби одно слово о правах євангелицкої церкви.

Всїляки справи.

На поодинокі питаня в иньших справах відповів Президент міністрів, як слїдує: Насамперев що-до порушеної пос. Гальвіхом справи прилученя досьвідових стаций до університетів, то правительство єсть тої гадки, що там де розходить ся о санітарні міри, найлїпше прилучити такі заведеня до гігієнічних інститутів при університетах. Впрочім розходило ся тут також о сторону фінансову, бо здавало ся, що ту ціль осягне ся найдешевше. Але єсть також намір позискати для прибочної ради при центральних стациях досьвідових і сили з технік.

Що-до обезпеченя на случай калїцтва, то міністер знає, що й оно має ще свої хиби, що не розвинуло ся так, як потреба, що дотичний закон накладає великий тягар на промисл. Але то лиш початок і лагодить ся вже нова новеля, котру президент міністрів предложить в своїм часї новій Палатї.

Що-до установленя нових староств, то правительство стоїть на тім становищи, що зі взглядів фінансових треба в сїм напрямі поступати та іти в якімсь порядку. Роздїлене староств в Чернівцях і Цельовацу вже незадовго наступить.

Розпорядженє в справі права зборів.

Пос. Пацак порушив справу зборів. Президент міністрів сказав отже, що він мусить стояти безусловно на становищи закона і єго бажанєм єсть, щоби й всї підвластні єму зверхности стояли на тім становищи, але єсть річ неможлива, щоби тим зверхностям визначити на всї случаї звязану маршруту. Впрочім президент міністрів видав до властий таке розпорядженє:

„Многі жалоби, які підносять ся в Палатї послів і в ґазетах на поступованє властий в справах товариств і зборів, спонукують мене пригадуючи розпорядженє з дня 12 липня 1893, просити Вас, щоби Ви звернули свою особливу увагу на виконуванє закона о правах товариств і зборів і пригадали всїм підвластним собі властям, щоби они в своїм урядованю зважали добре на дотичнї законні постанови як і на удїлені їм звідси рішеня найвисшого трибуналу судейского і касацийного та трибуналу державного, як також щоби свої письменні залагоджуваня основували з старанною розвагою, відповідним стилем на дотичних постановах законних. — Будьте ласкаві розпорядити, щоби залагоджуванє рекурсів, внесених може против розпорядженям першої інстанциї як найскорше наступало, та щоби рекурси до міністерства безпроволочно і відповідно інструовані були сюди прислані.

„Зводьте також розпорядити, щоби менї присилано місячні списи упорядковані після повітів, з котрих було би видко, кілько зборів зголошено, взглядно кілько зборів обмежених на запрошені гості дійшло до відомости власти, кілько з тих відбуло ся, а кілько заказано або розвязано і в кілько случаях внесено рекурс. Що-до розвязаних або заказаних зборів треба

---

1)

Загадочна історія.

(Оповіданє з угорского — Коломана Міксата).

В нашім селї жила колись богата, але нещаслива пані, вдова Пап Салдобоші. Лиш рідко коли виходила з дому, котрого двері були заєдно замкнені, а вікна заслонені.

Коли мене мали віддати до латиньских шкіл в Ріма Сомбат, водила мене моя мати по шляхотских родинах в селї, щоби я попращав ся, а між иншими і до неї. Я ще добре пригадую собі єї. Сиділа в великім фотели, обитім шкірою, мала на носї окуляри, на шиї малу хустину і заєдно покашлювала.

— Я також маю сина — сказала до мене і погладила мене легко по голові — але він більший як ти.

А як ми відходили, всунула менї в руку сороківця. Я єї вже більше нїколи не бачив, бо смерть увільнила єї від того сумного житя, о котрім хочу тут оповісти.

* * *

Франциска Салдобоші віддала ся молодо за часів францускої революциї. Як старі люди оповідали, була Франциска неаби якою красавицею. Єї жовте, поморщене лице було колись біле і гладке як мармор, очи живі і палкі, а цїла стать струнка і гнучка.

Єї родичі були бідні і казали люди, що Йосиф Салдобоші оженив ся з нею лише задля єї краси, бо він своїм походженєм і маєтком був одним з найзнатнїйших в Могорі.

Але на добрий розсудок то не було то таке велике щастє, бо Салдобоші був чудний чоловік, в нїм було щось потайного, страшного. Єго лице було гарне, а однако відпихаюче. Вже дитиною мав зморщки над бровами, а єго мамка знала о нїм оповідати не одну дивну історию. Крім того був він цїлком инший, як другі люди.

Не міг нїкому поглянути в очи, нїкого не любив, але за те й єго не любив нїхто. Навіть пси оминали єго як ішов улицею. Нї з одним чоловіком не входив в ніякі зносини, хоч часто виходив з дому, а нїхто не знав, що він робив.

Аж дивно було, що він привязав ся до Франциски.

В день єго весїля лискало безнастанно і грім ударив в стодолу, що стояла напротив церкви. Полумінь пожару кидала свою страшну ясніть на престол, перед котрим стояла молода пара, а гарна віддаиця лиш з трудом вимовила своє „так“.

Салдобоші відвіз жінку хорошою четверкою до єї нового житла і они жили з собою досить щасливо, бодай не жалувало ся нї одно нї друге. Помимо того не було в цїлім селї сумнїйшого дому як їх, навіть птахи уникали єго і нї один воробець не сїдав на столїтні осики, що кидали тїнь на траву. Лише сови та пугачі пересиджували ночию на даху.

На подвірю стояв красний голубник, молода пані любила ті нїжні зьвірята і привезла з собою два білі голуби. Але їх молоді були вже чорні як гуси та качки на подвірю і той чорний дім з чорними зьвірятами був такий страшний, немов би який проклін спочивав на кождім єго камени і на кождім овочи.

Не минув рік, як до дому прилетїла одна птиця: бузько. Він приніс малого хлопчика, що дістав при хресті імя Николая. Але вітця не було вже того дня дома, бо до краю прилетїла і друга птиця: францускиий орел. Єго крила були такі великі як хмари і всюди, куди він перелетів, падав кровавий дощ.

Однако ми єго не наполохали ся, бо надто часто були ми в тім щасливім положеню, що наша доля не могла вже змінити ся на гірше і тому приглядались спокійно, як справа поступає.

Коли прийшов приказ виступати в похід, всїдало угорске ополченє дуже нерадо на коні. Особливо невдоволені були шляхтичі з Могори, бо на цїлім сьвітї не було лїнивійшого і чвапливійшого народу як они. З двайцятьох двох, котрі мали прилучити ся до відділу ґрафа Брунсвик, вертав скоро один по другім під найріжнїйшими покривками. Лише девятьох пішло справдї на війну.

Але й з тих вернув Пеллї Варнава назад і одної гарної неділї в'їхав до села на своїй

подати все, що спонукало власть до того, як і то, чи дотичне рішене стало правосильним, чи внесено против того рекурс. Скоро би рішене запало вже по висланю спису, то прошу предложити мені окремий відпис. Наконець прошу розпорядити, щоби у всіх случаях, коли власть розвяже збори, дотичний відпоручник власти здаючи справу покликав ся виразно на свою присягу службову“.

На то, що ніби то Німці в Чехії не можуть відбувати зборів, вказав Президент міністрів на факт, що там з виїмкою трох відбуло ся в послідних трох місяцях аж 1020 зборів в німецких і мішаних округах. Дальше заявив Президент міністрів, що готов взяти під розвагу перенесене секретарів повітових до 9 ранґи, а так само і підвисшене платні лікарів полїцийних та ветеринарів. Наконець заявив Президент міністрів, що відділ намістництва в Трієнті не скасовано, лиш хвилево перенесено до Інсбрука.

Новинки.

Львів дня 3 падолиста 1896.

— **Відзначеня.** Є. В. Цїсар надав Гіл. Еліясевичеви, заступникови команданта міскої сторожі огневої у Львові золотий хрест заслуги, а сержантам тої-ж сторожі Конст. Литвинови і Мих. Янчишинови срібний хрест заслуги з короною.

— **Іменованя.** П. Президент Міністрів іменував ветеринарийного концепіста в міністерстві справ внутрішних Фр. Поницкого інспектором ветеринарийним.

— **Є. Е. п. Намістник** кн. Ест. Санґушко виїхав на кілька днів зі Львова до Гумниск.

— **З кругів нотариальних.** П. Іван Лушпиньский з Вибудова в Галичині вписаний на листу нотариальних кандидатів у Львові.

— **Ц. к. Намістництво** надало опорожнену греко-кат. парохію цїсарского наданя в Кутах о. Володим. Стефановичеви, дотеперішному адміністраторови парохії в Стопчатові.

— **З Бобреччини пишуть нам:** Як варід наш цїнить заслуги, коли хто щиро віддає ся праци над его долею, послужить факт слїдуючий: По смерти б. п. Лопцкого, пароха Девятник і прилучених: Ятвяг і Бертешова, обняв адміністрацию о. Рейтаровский, душпастир, що тїшить ся не найлучшим здоровлем, а за те посїдає безграничну трудолюбність для добра парода. Остаючи лише від сїчня до вересня 1896, запопадливою працею лишив найкрасшу память своєї дїяльности. Тому-ж вдячні парохіяни за ініциятивою місцевого учителя п. Бжозовского задумали попращати відповідно свого найлучшого друга. Дня 5 вересня с. р. по відбутім богослуженю в церкві зібрали ся: Рада громадска, рада шкільна місцева, молодїж шкільна і члени громад прилучених сїл в салї шкільній, де найперше школярик подякував о. Р. за труд около їх вихованя, відтак старшина громадска за належний провід і ради, а вкінци місцевий учитель п. Бжозовский рускою мовою даючи вираз, що кожда ретельна і совістна праця приносить користь, коли випливає лишень з почутя обовязків. Кождий труженник заслугує собі тим на повну похвалу, тим більше душпастир о слабших силах фізичних. Зложив ему подяку за гарні богослуженя, проповіди, а найпаче за ревне удїлюване науки релїґії в школї, додаючи, що се буде незатертим слїдом в селах. Закінчив бажанем щастя і гаразду на новій сталій посадї. До слез тронутий душпастир звернув ся найперше до молодежи зі словами, щоб любили Бога і ближних, шанували старших, та заохочуючи до безустанної працї, роздав дїтям на памятку образки. Подякував відтак старшинї громадскій і тїлу учительскому за щирі симпатиї, яких дізнавав в часї побуту его і просив, щоб на дальше на него не забували. — Відтак засїли всї до спільного скромного обіду, де не одну ще цїнну гадку порушено, дотичачу долї простолюдина і школи. Слїдуючого дня від'їхав о. Р. до Голоска, на сталу парохію. — *Оден з присутних.*

— **Підпал.** Вчера о годинї 3-ій над раном вибух огонь в реальности Мих. Мержвиньского „на Ялівци“ за Личаківскою рогачкою у Львові і знищив шопу разом зі зложеним в нїй збіжем і будівляним материялом. Шкода лише в части обезпечена виносить около 2.000 зр. Слїдство полїцийне виказало, що огонь був певне підложений, а підозріне упало на паробка Домбровецкого, бо сконстатовано, що віддалений від служби перед тиждпем відгрожував ся, що „то буде дорого коштувати Мержвиньского“. Полїция стала за ним слїдити, а Домбровецкий дізнавшись о тім, зголосив ся сам в дирекциї полїциї і признав ся до вини, але відтак змінив зізнане і сказав, що огонь запустив лиш припадком, коли закрав ся до шопи, аби там переночувати.

— **Самоубийство.** З Нового Торгу доносять: Учителька тутешної женьскої школи, панна Л. відобрала собі житє вистрілом з револьвера. Причиною самоубийства був розстрій нервовий. Самоубийниця мала ледве 22 лїт. В листах полишених до родини просить, щоби єї тїла не хоронено, лише спалено.

— **Огні.** В Підбірцях під Львовом пік собі хлопчина, полишений без надзору, бараболї в сїнех. З сего схопив ся огонь і знищив три загороди селяньскі разом з сегорічним збором. Всї будинки були обезпечені, а шкода завдяки тому, що огонь вибух в само полудне, обмежила ся на 5.000 зр.

— **Злодїйска вигадка.** За стрийским кладовищем у Львові викрили оногди шкільні дїти припадком злодїйске леговище. Оно містило ся на широкім старім дереві, а вела до него — украдена драбина. В леговищи могло помістити ся вигідно 5 або 6 осіб.

— **Чи женщинам вільно курити на улици?** Таке питане має сими днями розвязати суд в Берлинї. Як звідтам доносять, переходило улицею двох полїцийних урядників і стрітило дві пані, з котрих одна курила циґаро. Курячу зачепив один з урядників, записав собі називска обох дам і сказав, що зробить против них донесене до до полїциї, бо куренем обиджують публичну моральність.

— **Спадщина дивачки.** В однім домі при Шкільній улици в Празї мешкала від довгих лїт спокійно і здалека від людий вдова по краєвім інспекторі шкіл Мария Приступіль. З нею мешкала лише єї служниця, один пес і девять котів. Она займала цїлий дім з виїмкою одного склепику, де був бляхар, але й той був в склепі лише за дня, бо мешкав де инде, так що в ночи не було в цїлій камениці нікого крім тих двох старих женщин. Перед кількома днями умерла вдова, в 82-ім роцї житя, зі старости. Комісия, котра по єї смери прийшла до мешканя, аби списати спадщину, застала цїлий дім в найбільшім неладї. Всюди було повно бруду і сьмітя, а воздух просто убийчий. В ліжку небіжки крім ріжних річий найдено кілька щадничих книжочок на кілька тисячів зр. і 10.000 штук мідяних крейцарів. Пес і коти мусїли розлучити ся з своїм рідним місцем і їх віддано до лупія.

— **По американьски.** Як звістно, веде ся тепер в Сполучених Державах Америки північної завзята аґітация за двома кандидатами на президента: Браєном і Мек Кінлеєм. Браєн єсть приклонником системи срібної монети, Мек Кінлей золотої. Тому то всюди, по містах, в селах, зелїзничих ваґонах і т. д. ведуть ся розговори і суперечки на тему, яка має бути монета в Сполучених Державах, срібна чи золота. Отже тота справа послужила сими днями двом злодїям до обрабованя подорожних, а було то так: На малій станциї Вайлер, над рікою Міссурі всїло до сальонового ваґона двох панів і займили два послїдні порожні місця. Коли кондуктор вийшов, розпочала ся між новими подорожними суперечка, котра звернула на себе увагу прочих осіб в ваґонї. Нагле станув на серединї один зі спорячих і обернув ся до присутних

старій шкапі, одїтий в замараний старий дольман. Гордого героя не було кругло місяць дома, але помимо того умів він оповідати богато о своїх славних геройских подвигах. В тім часї мали звести ся страшні борби, море крови пролито. Вправдї історики нїчого о тім не згадували, але они-ж не могли того так докладно знати як Варнава Пеллї, бо їх там не було.

Але найстрашнїйшу вість приніс він о Йосифі Салдобоші. Він вступив за шпіґуна в службу цїсаря Наполеона. То, правду сказавши, відповідало его вдачі, але мимо того була то нечувана річ, щоби шляхчич міг так понизитись.

Навіть земля не приймає крови зрадника і викидає его кости.

Однако то може була неправда! Але по місяци вернув Імре Керепаль, окритий ранами і той потвердив вість привезену Паллїм, хоч після его гадки Салдобоші не був шпіґуном Наполеона лише цїсаря Франца I. Так був він навіть яко шпіґун загадочний.

Вскорі потім зробив віденьский мир конець війнї. Моґорска шляхта вернула назад, не хибувало нї одного, крім Салдобошія. Що з ним стало ся і де він був, не знав нїхто. Але говорено всїляко. Одні казали, що він став великим паном при дворі короля, другі знов, що Наполеон взяв его з собою. Ходила також поголоска, що він із встиду не хоче вертати, а укриває ся в Польщи.

— Він вже більше не верне — говорив Пеллї — він навіть не важивсь би.

— Заложім ся, що таки верне — відповів згірдно Керепаль і заложились.

Всюди перечено ся, по чиїй сторонї буде правда, а о тім нїхто й не погадав, що остаточно нї один з них не програє закладу.

В рік по тій пригодї котив ся одної студеної зимової ночи білий віз по пісковій дорозї до Моґори. На передї сидїло двох людий; один поводив кіньми, другий був одїтий в пестрий мундур гайдука. Зґрая псів проводила віз страшним витєм і брехотом.

— Агій, пощезалиб — крикнув візник і став псів розганяти батогом. — Ось погань!

— Дайте їм спокій; може пси мають більше розуму як ми, я все чув, що они уміють найлїпше пізнати чоловіка.

Поволи в'їхав віз до Моґори. В однім з перших малих домиків видко було ще сьвітло і гайдук зіскочив з воза та застукав.

Де дім Йосифа Салдобошія?

Стара жінка в хатї, що відмавляла саме тепер псальми, дрогнула почувши то назвище і сказала тремтячим зі страху голосом:

— Він мешкає там коло церкви, напротив коршми.

Сови з криком лїтали довкола хати, коли віз в'їхав на подвірє старого двора. Лише один пугач сїв собі на віз за візником, котрий хитаючи головою пробурмотїв:

— Хто оказав тим поганим зьвірятам, що ми приїдемо? — Відтак крикнув голосно: — Гей, люди, отворіть. Тут хтось є.

Найстарша служниця, Майґон, перша пробудила ся.

— Що там такого? — спитала. — Дайте нам спокій; прийдіть завтра рано, як чого хочете.

— Отвирайте двері — крикнули оба мужчини з надвору — ми привезли вашого пана!

— Ісусе Христе! — скрикнула стара. — Пан тут, наш пан!

Она вибігла неодїта і босо на двір, але єї пані вже випередила єї.

— Де він? — крикнула пані Салдобоші окинувши оком подвірє. — Чи ви кпите з нас?

Гайдук здер біле покривало з воза.

— Він тут, в домовинї! Здоймїть его.

Переполох служби, що позбігала, ся був величезний. Але хороша вдова зблїдла як труп і упала без памяти на камінні плити.

На другий день було цїле село в незвичайнім зворушеню. У всїх без ріжницї стану викликало то несподїване нещастє співчутє для вдови і люди товпами спішили до дому жалоби та входили до комнати, де лежав небіжчик.

То таки була правда, там стояла домовина з темного оріхового дерева, а на нїй срібними буквами стояло виписане: Spectabilis Dominus Josephus Papp de Szaldobosi.

Але звідки він тут взяв ся? Де і на яку слабість умер. Отже навіть і по смерти був він загадочний?

Трупа привезли з почестями під сторожию служби комітату. Але відки? Один повіт діставав все від другого приказ відставити трупа Йосифа Салдобошія аж до найблизшого комітату. Але від кого прийшов той приказ? Дивна тайна сповивала домовину.

На другий день мав відбути ся похорон. Стара Майґон пекла і варила на завтрішну тризну, дяк скомпонував нагробну пісню, а кравчиха шила пани жалобну сукню. Кождий був занятий, лише не вдова. Там ходила она з своїм синком по комнатах там і назад. Она вже не плакала, на єї лици видко було ледо-

з просьбою, щоби они рішили спір. „Я кажу — говорив незнакомий — що всї присутні тут панове приклонники золота, а мій товариш вмавляє в мене, що ви стоїте за срібною валютою. Отже прошу тих панів, котрі одної думки зі мною, щоби піднесли праву руку до гори“. В однїй хвили всї присутні вдоволили просьбі незнакомого. „Тоті-ж панове, котрі гадають — говорив дальше — що Мек Кінлей буде президентом, нехай піднесуть ліву руку до гори“. А коли всї піднесли і ліву руку, виймив нагле той незнакомий два револьвери і так дальше говорив: „Хто тепер рушить ся з місця, упаде сейчас трупом. Мій політичний приятель буде в тій хвили відбирати готівку і инші вартістні предмети, які при вас найде. Отже до діла Джоне, бо надійде кондуктор“. За дві минути зрабували оба ті подорожні около 5000 долярів, зіскочили з вагона і заки обрабовані прийшли до себе від страху, щезли в густім лїсї.

— **Помер** Леонид Цар, син о. Михайла Царя, пароха в Малковичах, окінчений богослов, в 23-ім роцї житя.

— **75.000 корон** виносить головна виграна великої Інсбрукскої льотериї і буде виплачена готівкою по відтягненю 20 прц. Тягнене відбуде ся 7-го падолиста.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Добрі ради.

Просьба до Вп. отців духовних, пп. учителів народних і письменних господарів.

О потребі ощадности для нашого народу не потребуємо доказувати, що почтові каси ощадности найдогіднїйші для людий, що можуть відкладати лиш дрібний заощаджений гріш. З другої же сторони звістна річ, що з малих цегол повстають величезні будинки. Але от в чім біда: наш нарід по найбільшій части темний, неписьменний і дуже непорадний, а длятого не може користати з добродійства тих кас. Провід і заохота в сїм дїлї могли би дуже богато доброго зробити. Звертаємо ся длятого з просьбою до всїх Вп. отців духовних, пп. учителів народних і письменних господарів, котрим добро нашого народу лежить на серци, щоби они заохочували людий до ощадности і були їм словом і дїлом помічні при складаню гроший в почтових касах ощадности. Для пп. учителів особливо був би то вдячний темат до науки доповняючої, при котрій можна би показати молодїжи почтову карту ощадности і відповідно єї поучити. При сїм позволимо собі піддати одну гадку: Чи не було би то добре і чи не могло би так бути, щоби по селах, де нема почти в місци, чи то отцї духовні, чи пп. учителї або й декотрі письменні господарі купували від часу до часу більшу скількість н. пр. 10 почтових карт ощадности і марки та відпродували їх селянам, що мали би охоту складати гроші, а при тім учили їх та показували, як мають робити та давали їм бодай першу поміч при вкладаню? Ощадностию двигають ся не лиш поодинокі люди, але й цїлі народи. Але як до всего доброго так і до ощадности, сего найважнїйшого жерела богатства, треба заохоти, науки і помочи. Найтруднїйший початок і першими неудачами не треба би зражувати ся, але безустанно і витревало дїлати в сїм напрямі. Маємо повну надію, що наша просьба не остане ся невислухана.

— Глубоке копане в городї. Ми вже нераз вказували на то, що поменші господарі повинні особливо брати ся до городництва, з котрого при розумній і дбалій роботї можна мати більші доходи, як з засїваня того самого ґрунту яким збіжем. Всяка ранна городовина добре платить ся, а пізнїйше огірки і капуста можуть приносити навіть значний дохід. Тепер пора подумати о тім, чи не можна би собі на рік завести красний город. Хто би то мав на думцї, повинен би тепер, коли в поли нема вже роботи, взяти ся до підготовленя ґрунту в городї глубоким копанем. Добре перекопане землї в городї, на два рискалї глубоко, має дуже велику вагу. Де ґрунт в споді вогкий, там він через глубоке скопане лїпше висихає, бо воздух лїпше заходить в глубину землї. Де знов земля від довшої посухи зверха висхла, там через глубоке скопане буде більше вогка, бо тогди вогкість із споду лекше підходить до гори. Глубоке копане відбуває ся звичайно в пізній осени, під зиму і робить ся так: Насамперед перекопує ся одну половину города в той спосіб, що займає ся пів метра або метер широко ґрунту і скопує ся впоперек так, що копає ся нїби рів широкий на пів метра або метер а землю з него вибирає ся на два рискалї глубоко і скидає ся на один бік, котрий не скопує ся. Коло того рова копає ся другий, не лишаючи в нїм стїнки, а верхну землю з него кидає ся на спід у викопаний вже перший рів, спідну же землю за другим рискалем кидає ся на верх в перший рів. Так засипле ся перший рів а остане ся порожний другий. Відтак копає ся третий рів, а землею з него засипуєсь другий. Землею з четвертого рова засипаєсь третий і т. д., аж перекопає ся тим способом цїлу половину города. При тім заєдно верхна земля з одного нїби рова за першим рискалем іде на спід в другий, а спідна з другого рискаля іде на верх. Відтак перекопуєсь другу половину города так само ровами на пів метра або на метер широкими зачинаючи з того кінця, де скінчило ся копати першу половину і землею з рова в другій половинї засипуєсь послїдний рів в першій половинї. Відтак копаєсь другий рів в другій половинї, а засипуєсь перший, аж наконець доходить ся до того місця, де зробить ся послїдний рів в другій половинї против землї усипаної на купу з першого рова в першій половинї города і нею засипуєсь сей послїдний рів. При такім копаню треба на то зважати, що коли земля в городї не була нїколи дуже глубоко скопувана, аби не копати за надто глубоко і не добувати на верх зовсїм неурожайної землї. Глубоке скопуване землї дає великі користи; земля в городї лїпше і глубше огріває ся і держить тепло довше, городовина, що росте більше в спід, має де розрастати ся, буває красша і повнїйша та дає більший дохід.

— Як вудити мясиво? Здавалось би, що вуджене мясива не велика штука: досить робити дим під мясивом, а оно вудить ся. А то таки не так. Дим димови не рівний а від диму зависить не лиш смак вудженини і єї доброта, але також і то, чи така вудженина може довго держати ся. Отже який повинен бути дим до вудженя? Передовсїм сухий, не вогкий, з парою. До вудженя не треба уживати анї вогких дров анї тим менше їх умисно мочити. Також треба і на то зважати, щоби мясива, котре зверха добре не обсохло, не вішати в диґлї бо оно тогди не приймає добре диму. До вудженя найлїпше уживати на дим букових трісок з домішкою трісок соснових, бо дим з тої мішанини має в собі найбільше креозоту, того творива, котре хоронить мясо від гнилї і надає єму смаку вудженини. Дубових трісок не треба уживати, бо мясо від них не набирає красної барви. Треба також знати, як високо вішати мясо в коминї; за низько — то дим буває за теплий, товщ топить ся і мясо тогди втягає в себе і саджу з диму, обкопчує ся, а відтак коли остигне, втягає в себе саджу, стає жовте в серединї і не має доброго смаку. Треба отже вішати так високо, щоби доходив вже холодний дим а при тім треба зважати і на то, щоби був приступ сьвіжого воздуха. Від того, як грубі штуки мясива, зависить і час, як довго они мають вудити ся. Шинки і лопатки вудить ся шість до сїм недїль, ковбаси після грубости дві до трох недїль.

— Плями з олїйної фарби на одежи можна вибрати в той спосіб, що вмачає ся губку в терпентиновий олїй або бензину і помастить ся пляму. Відтак кладе ся на пляму бібулу і притискає ся горячим зелїзком до прасованя; наконець сполікує ся ще пляму горячою водою з милом.

— Щипавки можна вигубити слїдуючим способом: В місцях, де они появляють ся кладе ся або малі вязаночки з мохом або трубки з паперу, або наконець било із сонїчника, з котрого треба стрижінь видовбати. Они в день залазять там і ховають ся, а тогди можна їх виловити і поубивати.

— На бородавки на руках має помагати крейда. На ніч треба обсипати руку мілко потовченою крейдою і убрати рукавичку, щоби крейда через ніч могла лїпше дїлати на бородавки. Так треба робити через 5 або 6 днїв а бородавки щезнуть. Можна спробовати, як не поможе, то не завадить.

вий спокій. Довго дивилась она на блїде личко дитини, а відтак сказала:

— Твій тато умер.

Дитина усьміхала ся.

Коли вечером клала до ліжка малого Никольця, впало їй на гадку, що годилось би, а навіть було би єї обовязком занести дитину до комнати, де стояла домовина, і она пішла там з хлопцем. Але хлопець був сплячий і плакав. Він не дивив ся на домовину, лише сховав свою головку на груди матери.

Воскові сьвічки кидали зловіще сьвітло, а цьвіти довкола домовини видавали неприємний, одуряючий запах в душній комнатї.

Панї Салдобоші уладила сама цїлу комнату, де стояла домовина. Як она спершу, коли принесено домовину, боялась єї, так знов тепер була така спокійна, що глядїла на домовину, як на яку звичайну річ. Який чоловік змінчивий!

Тепер обернула голову дитини до домовини.

— Там лежить твій отець, сину!

Але дитина не хотїла дивити ся в ту сторону і відвертала ся уперто на бік.

— Але чи він там справдї лежить?

Ах якже їй страшно стало на ту гадку. Горячо і мороз переходили єї. І як він там лежить? З відрізаною головою? З прокоденою грудию? Чи може тихо з отвертими очима? А хтож мав їх єму замкнути, єго нїхто не любив.

Она вибігла з комнати, положила дитину до ліжка і пішла до старої Майґон в кухни.

(Конець буде).

Телеґрами.

Відень 3 падолиста. Є. Вел. Цїсар надїлив міністрів Білїньского і Ґляйспаха орденами желїзної корони першої кляси. Fremdenbl. каже, що єсть то відзначене за доведене до кінця реформи податкової.

Відень 3 падолиста. Комісия буджетова залагодила буджет міністерства справ внутрішних. Пос. Гнївош обговорював галицкі відносини і жалував ся на то, що автономні орґани мішають ся до справ виборчих. Обговорюючи справу Стояловского, казав, що селяни уважають єго за мученика; він за справи церковні належить до церкви, але яко з горожанином не можна з ним обходити ся против основних законів державних.

Берлин 3 падолиста. Reichsanz. відповідаючи Hamburg. Nachr., взглядно кн. Бісмаркови каже, що лиш верховодячі мужі державні можуть рішати на свою одвічальність, від коли тайні дипломатичні події перестають бути державною тайною. Коли Німеччина перед 1890 р. зобовязала ся мовчати о німецко-російскій умові, то всї, що о тім знали, мусять і тепер мовчати.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**

Запросини на Загальні Збори
Звязку торговельного для Колес рільничих і селяньских у Львові

Товариства зареєстрованого з ограниченою порукою

котре відбуде ся в суботу дня 31-го жовтня 1896 о год. 6-ої вечером в сали львівскої Ради повітової ул. Паньска ч. 21.

Порядок дневний:

1. Відкрите Зборів.
2. Вибір предсїдателя Зборів.
3. Відчитане протоколу з дня 5-го падолиста 1895.
4. Справоздане Дирекциї з чинностий і обороту інтересів Товариства.
5. Справоздане комісиї контролюючої і внесеня Ради надзираючої в справі удїленя абсолюторіюм з рахунків і чинностий і в справі подїлу зисків і страт.
6. Справоздане Ради надзираючої що до справи з п. Феликсом Нідеррайтером.
7. Вибір членів Ради надзираючої в місце вильосованих.
8. Затверджене вибору двох директорів і двох їх заступників.
9. Внесеня Пп. Членів.

У Львові, дня 17-го жовтня 1896

Станислав Незабитовский
Заступник превеса Ради надз.

Др. Іоан Стечковский
Секретар Ради надз.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.